

BULETINUL

„Face las vouă, pa-
cea mea dau vouă“.

Ioan 14, 27.

Episcopiei ortodoxe a Vadului, Feleacului și Clujului

Apare sub conducerea unui comitet

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Mahnovski Nr. 18.

Biserica ortodoxă română și apărarea păcii

Dându-și seama de însemnătatea excepțională pe care o prezintă lupta activă și statornică a popoarelor pentru o pace dreaptă și trainică; conștienți apoi că de succesul acestei lupte atârână destinul istoric al întregii omeniri, precum și că Biserica trebuie să aducă o contribuție intensă în cadrul acestei lupte, în numele Sfântului Sinod I. P. S. Patriarh Iustinian a dat următorul indemn către credincioșii Bisericii, pentru semnarea apelului păcii:

„Biserica Ortodoxă a lui Hristos, urmând porunca întemeietorului ei, își ridică glasul și osândește pe uneltitorii de războaie și învrăjbitorii de no-
roade, cari vor să arunce omenirea într-o nouă vărsare de sânge.

Biserica Ortodoxă din Republica Populară Română cheamă clerul și pe fiii săi, cum și pe credincioșii celorlalte culte din întreg cuprinsul țării la cea mai sfântă datorie față de scumpa noastră Patrie, să vină în rândurile luptătorilor pentru apărarea păcii, semnând Apelul Sesiunii dela Stokholm a Comitetului Permanent al Congresului Mondial al Partizanilor Păcii, privitor la interzicerea armei atomice.

Indemnăm din toată inima pe toți clericii și fiii noștri sufletești să semneze Apelul Comitetului Permanent al Congresului Mondial al Partizanilor Păcii, convinși fiind că prin aceasta servim Bisericii noastre și asigurăm independența și propășirea Patriei noastre scumpe, Republica Populară Română“.

Guvernul țării, apreciind rolul însemnat ce-l are Biserica Ortodoxă Română în promovarea păcii, precum și lupta pe care I. P. S. Patriarh Iustinian o

duce de 15 ani pentru întro-narea în lume a unei păci drepte, printr'un Decret al Marelui Adunări Naționale L-a decorat cu Ordinul „Apărarea Patriei“ clasa II-a.

Această cinstire a Intâistătorului Bisericii noastre e semnul cinstirii Bisericii și o garanție a bunelor relații dintre Biserică și Stat, care trebuie să umple de bucurie și de nădejde de și mai bine, pe toți credincioșii Bisericii noastre românești.

R.

Popas sârbătoresc

A purta timp de treizeci de ani grija mântuirii sufletești a clerului și poporului dreptcredincios din cuprinsul unei mitropolii, nu e lucru de toate zilele. Iar a purta cu cinste această sarcină, într'o epocă istorică dintre cele mai sbruciumate, este un lucru și mai mare. De aceea, popasul sârbătoresc pe care-l facem la împlinirea alor treizeci de ani dela sfîntirea întru arhieru și înscăunarea I. P. S. Sale, este nu numai încuviințat, ci și obligator.

Ales cu unanimitatea voturilor Congresului Național Bisericesc întrunit la Sibiu în ziua de 27 Februarie a anului 1920, și primind darul arhieriei la Rusaliile aceluiaș an, I. P. S. Sa și-a dat seama limpede, că poporul român, care abia intrase în zodia luminoasă a reîntregirii sale, așteaptă o puternică înviorare și pe tărâmul vieții religioase. Spre a o stârni, a purces dela reorganizarea Institutului Teologic, pe care l-a ridicat la treapta de Academie, înzestrându-l cu un corp profesoral distins, pregătit, cu nu puțină cheltuială, la școlile din țară și din străinătate.

Cu ajutorul unui asemenea corp didactic, învățat și devotat misiunii sale, cu al unei biblioteci pe care I. P. S. Sa a îmbogățit-o cu dărnicie necruțătoare, cu al unui paraclis de o frumusețe unică, în stare să cheme irezistibil pe studenți la rugăciune, la meditație și reculegere zilnică — Academia

Andreiană a fost pusă în situația de a putea crește un cler pe potriva vremilor nouă. Acest cler a împânzit an de an Arhiepiscopia (uneori și alte eparhii), vestind cu hârnicie și cu însuflețire Evanghelia Domnului și pregătind poporul credincios pentru marile izbânzi sufletești cari deschid porțile împărăției lui Dumnezeu.

În marea misiune pe care avea să o îplinească, preoțimea a fost ajutată de o presă bisericească de înaltă ținută științifică și morală. Era presa creiată de chibzuiala adâncă și de entuziasmul misionar al aceluiaș Ierarh care cinstește — și cu scrisul Său — literatura teologică, de peste patru decenii. Și, cei ce o scriau, erau mândrii să se numească ucenicii I. P. S. Mitropolit Nicolae. O numărătoare a paginilor cari alcătuiesc colecțiile anuale ale „Telegrafului Român“, ale „Revistei Teologice“ și ale „Luminii Satelor“ și o bibliografie a cărților și broșurilor ieșite din teascurile Tipografiei Arhidiecezane cu binecuvântarea și îndrumarea I. P. S. Mitropolit Nicolae, ar da, desigur, rezultate impresionante. Adăugând la această presă bisericească luminatele scrisori pastorale (trebuie să fie cel puțin 100) trimise de I. P. S. Sa clericului și poporului credincios cu prilejul marilor praznice sau al însemnatelor întâmplări din viața neamului, ne putem încredința că preoțimea arhidiecezană are toată armura necesară spre a duce „lupta cea bună“ și a-și face slujba „deplin“.

Multe din rodurile ostenelt-

lor de trei decenii ale I. P. S. Mitropolit Nicolae se pot vedea numai cu ochii duhovnicești. Sunt tot atât de multe însă și izbânzile I. P. S. Sale, cari se văd și cu ochii trupești. Ne gândim la minunatul schit și sanatoriu zidit pe „piciorul de plaiu“ al Păltinișului, la Mănăstirea Brâncovenească dela Sâmbăta de jos, trezită la nouă viață de I. P. S. Sa și îmbiind pelerinului cucernic priveliștea unei adevărate „guri de raiu“, la Școala normală de băieți din Sibiu, mare cât o universitate, și la zecile de catedrale și biserici cari împodobesc orașele și satele Arhidiecezei și cari au fost zidite la îndemnul și sub îndrumarea marelui Arhipăstor.

Da, toate acestea se văd, ca și istorica izbândă a reîntregirii Bisericii Ortodoxe din Ardeal, pentru care I. P. S. Sa a luptat vreme de aproape o jumătate de veac. Și, aceste biruințe vor vesti multă vreme înalta vrednicie a celui ce le-a câștigat spre lauda lui Dumnezeu și spre luminarea neamului românesc din Transilvania.

Ceea ce nu se vede și ceea ce nu poate cunoaște lumea, sunt zilele de însingurare, de meditație, de zdroabă și de sfătuire cu sine însuși, în cari I. P. S. Sa a pus la cale organizarea atâtor așezăminte și lucrări menite să înviorze viața religioasă și să tragă alvie nouă vieții bisericești din Ardeal. Așijderea, lumea nu are de unde să cunoască nici nopțile petrecute de I. P. S. Sa cetind, scriind, corectând scrisul altora, chibzuind ajutorarea celor necăjiți, sau oblicind îndreptarea lucrurilor pe căile cele mai bune. Aceste nopți de veghe, de frământări, de istovitoare muncă spirituală nu vor fi însemnate în nicio cronică de mai târziu. Sunt însemnate însă în Cartea Vieții, de Atotștiutorul. Și poate că ele vor alcătui cel mai prețios zapis de vrednicie al I. P. S. Sale, în ziua cea mare.

Incercând să cuprind într'o privire rezumativă cei treizeci de ani de arhierie ai I. P. S. Mitropolit Nicolae, mă obse-

dează un vers din Horațiu: „Eheu, fugaces labuntur anni, Postume, Postume...“ In adevăr anii au trecut fulgerător de repede (cel puțin așa ni se pare acum), fiindcă au fost trăiți din plin. Au fost ani de luptă rodnică, în slujba sfintei noastre Biserici și a poporului ei dreptcredincios.

De aceea, la praznicul Rusa-

liilor din acest an, vom mulțumi și mai fierbinte decât altădată bunului Părinte ceresc, că acum treizeci de ani ne-a rânduit „un Arhiereu ca acesta“ — și, glas înălțând, vom rosti obșteasca rugăciune: *De stăpânul și Mitropolitul nostru Nicolae, Doamne, păzește-l întru mulți fericiți ani.*

† NICOLAE
Episcopul Clujului

9 MAI

Data de 9 Mai este închinată Victoriei și pomenirii eroilor căzuți pe câmpul de luptă pentru apărarea Patriei.

In această zi, toate popoarele cu democrație populară, în frunte cu puternica noastră prietenă și vecină din răsărit U. R. S. S. și între cari se numără și Republica Populară Română, sărbătorește cu fastul cuvenit unor evenimente de importanță, biruința repurtată de armatele Sovietice asupra armatelor fasciste, cari au provocat și deslănțuit așa numitul al doilea războiu mondial. Amintirea acestui războiu odios, a cărui răni încă nu sunt pe deplin tămăduite, mai dănuiește încă și astăzi în suflul multora dintre noi.

Hotărît, dorința de a vedea declanșat un nou cataclism distrugător de vieți omenești, nu poate să conceapă într'un creier sănătos și pe plin echilibrat.

Și nu-l doresc decât aceia cari vor să adune grămezi de aur din lacrimile și suferința celor mici și neajutorați.

Ciungii și orbii, jertfe macabre ale războaielor stupide, apoi sutele de mii, ba chiar milioanele de cadavre omenești, văduve și orfani, copii ai nimănui și ruinele unei munci și străduințe de decenii și secole chiar, plus convoiul de mi-

zerii și suferințe, cari sunt urmările firești ale prăpădului, ce importanță pot să prezinte pentru ațâțătorii la războiu, cari vor să exploateze la infinit suferința și mizeria omenească!?

Dar omenirea, în majoritatea ei hotărîtoare, e dornică de liniște și pace constructivă.

Popoarele cu democrație populară și muncitorii de pe întreg rotogolul pământului, în frunte cu bastionul pării Uniunea Sovietică, nu cerșesc pacea, ci o impun.

Această pace o propovăduiește și Biserica noastră Ortodoxă, întemeindu-și demna și umanitara propovăduire pe îndemnul Mântuitorului Hristos: „Pacea mea o dau vouă“! și „Să vă iubiți precum și eu v'am iubit pe voi“!

Urmând îndemnul evangheliei, să fim și noi propovăduitorii păcii și a bunei conviețuiri între popoare, căci toți suntem fiii aceluiaș Părinte ceresc. Și păstrând în inimi, ca semn de recunoștință, amintirea eroilor cari s'au jertfit pentru noi, să muncim cu răvnă și stăruință, fiecare la locul său, pentru progresul material și cultural al poporului nostru.

Prin această atitudine vom putea dovedi lumii că suntem într'adevăr propovăduitorii păcii constructive.

Prot. SABIN TRUȚIA

plece fără de sfat și fără de mângăere dela sine. Ca unul care știa însă că drumul spre împărăția lui Dumnezeu nu e așa de ușor cum ne-am putea închipui, a fost mereu preocupat și de gândul de a deschide credincioșilor săi ochii spre a vedea lumea așa cum este, îndreptându-i spre învățătură și spre meserii ca unele ce ajută mai bine la realizarea unei vieți mai tihnite în munți. În toate el a premers cu vorba și cu pilda vieții sale.

Aleasă figură clericală, concurată de un frumos caracter moral și de un echilibru sufletesc rar, Prot. Vasile Șpan a fost omul care a grăit acolo unde a trebuit să grăiască și atunci când a știut că dreptatea e cu el nu s'a sfiit să-și spună cuvântul chiar și dacă unii dintre auzitorii lui l-ar fi răsplătit cu priviri mai puțin prietenești de cât ar fi meritat. Înaintea ochilor săi, el a avut întotdeauna pe Dumnezeu și dreptatea bieteii nații vlăguite de pe istorica vale a Arieșului. Pentru unele ca acestea nu-i mirare dacă poporeni săi l-au iubit, dacă intelectualii l-au respectat și dacă aleșii protopopiatului Lupșa, în zorii anului 1934, după moartea vrednicului protopop Vasile Gan, în unanimitate și-au exprimat dorința de a-l avea protopop la Baia de Arieș. El era chemat să ducă mai departe tradiția de muncă și de cultură în acest centru minier din Munții Apuseni. Și el a și făcut-o.

Viața Prot. Vasile Șpan este o carte deschisă și adânc pilduitoare. Soț și tată de familie, preot cu vocație ca și protopop a fost, este și rămâne o pildă dela care tinerii au avut ce învăța, iar bătrânii vor avea încă multe de povestit nepoților de felul cum omul acesta, care ar fi avut posibilități să se înalță mai sus pe scara valorilor sociale decum s'a înălțat, a rămas totuși, preotul și protopopul dela țară pentru a trăi modest și cumpătat spre a fi și cu pilda mereu îndreptar pentru credincioșii din parohie și protopopiat.

Pe lângă viața lui pilduitoare, dela el ne-a rămas și un manuscris care conține monografia parohiei sale, sub toate aspectele ei de muncă și înaintare.

Acestor alese însușiri se datorește faptul că abia la câțiva ani după alegerea de protopop la Baia de Arieș a fost invitat de unii credincioși să meargă la Turda, după trecerea la cele eterne a fostului protopop Iovian Mureșan. Tot pentru unele ca acestea a fost încontinuu alesul tractului în Adunarea Eparhială a Clujului, unde s'a comportat cu aceeași aleasă demnitate și conștiință de reprezentant al poporului din Țara Moșilor.

Trecerea lui la cele veșnice

a îndoliat pe toți aceia care l-au cunoscut. Moșii lui dragi s'au adunat de pe toate văgăunele dealurilor spre a asista la ultimul lui drum, iar din parohiile mai îndepărtate s'au trimis delegații spre a-i cinsti memoria. P. S. Episcopul Nicolae, Consiliul Eparhial, ca și Institutul Teologic de grad Universitar din Cluj și-au trimis cuvântul lor de bun rămas prin P. C. Prot. Augustin Faur, ca unul care cu câțiva ani înainte a muncit într'o parohie din tractul condus de fericitul adormit întru Domnul.

Serviciul înmormântării a fost oficiat de preoțimea tractului, sub conducerea P. C. Prot. Vasile Loga, urmașul în scaun al decedatului. Alături de cei de mai sus, au fost de față și au servit P. C. Preoți Silviu Jina, din Sartăș, Petre Sabău, din Hădărău, Cleopa Bârjovan, din Subpiatră, Ion Ioaniciu, din Ocoliș, V. Turliuc, din Muncel, N. Turanschi, din Valea Lupșei, Gh. Stan din Lupșa, N. Bârsan, din Vința și Toma Malinescu, din Sălciu de jos.

Înmormântarea a avut loc în ziua de 20 Aprilie. După un scurt serviciu divin, oficiat în casele familiei, corpul neînsuflețit i-a fost purtat pe brațe de preoții Ion Ioaniciu, Cleopa Bârjovan, N. Turliuc, N. Turanschi, N. Bârsan și Gh. Stan până la biserică, unde s'a făcut prohodul și apoi până la groapă. A fost înmormântat în cimitirul bisericii alături de fiiertata lui soție, Silvia n. Corcheș, care l-a părăsit cu câțiva ani înainte de aceasta.

Au vorbit cu acest prilej, P. C. Prot. Aug. Faur, în numele P. S. S. Episcopului Nicolae și a Consiliului Eparhial, P. C. Prot. V. Loga, în numele tractului Lupșa, iar la groapă a grăit câteva cuvinte rupte din suflet P. C. Petre Sabău, în calitate de prieten și mai apoi duhovnic al celui adormit.

În vreme ce soarele se grăbea să-și plece creștetul dincolo de Mărgaia, foștii lui prieteni și parohieni se aplecau cu evlavie peste groapa deschisă, spre a-i trimite odată cu bulgărele de țărână, un salut cald de pioasă amintire, ca unuia ce le-a fost cinstit tovarăș de muncă și însuflețit părinte și călăuzitor în viață.

Lasă în urmă o fiică nemângăiată, un ginere și un nepoțel drag, precum și o cumnată vrednică care l-a îngrijit, în suferința sa, cu suflet de adevărată samarineancă. Bunul Dumnezeu să-i răsplătească jertfa.

Prot. Vasile Șpan a trecut la cele veșnice aproape de vârsta psalmistului și după doi ani de suferințe cumplite.

Bunul Dumnezeu să-i facă parte cu aleșii săi.

† Protopopul Vasile Șpan

Pe la mijlocul lunei Aprilie c. ne-a venit știrea că Prot. Vasile Șpan din Baia de Arieș, originar din Lupșa, jud. Turda, a trecut la cele veșnice.

Vestea ne-a impresionat! Cu toate că-l știām de mult suferind, credeam, ca omul care nu se poate împăca ușor cu gândul de-a se despărți de cei cu cari a petrecut, muncind pentru mai binele semenilor săi, că se va reface, fiind și pe mai departe de folos Bisericii sale. Bunul Dumnezeu însă a voit altfel și astfel, cel ce a fost până mai eri preotul și protopopul înțelept, a trecut în lumea celor de dincolo de mormânt.

Prot. Vasile Șpan a fost originar din Lupșa, născându-se dintr'o familie cu lungi tradiții, care a dat Bisericii și neamului de dincoace de Carpați pe unul din cei mai mari pedagogi a ei, pe fiiertatul și mult regretatul dascăl dela Sibiu, pe Doctorul Petru Șpan.

De mic copil, crescut într'o casă în care se resimțea mi-reasma tămăiei și oblauduit mai apoi de fratele său dela

Sibiu, Prot. Vasile Șpan, cu toate că putea să-și croiască drum în viață mai ușor de cât alții, a ținut să urmeze calea Bisericii, ca astfel să poată fi mereu alături de moșii săi, pe care i-a iubit și ocrotit în toate corporațiile prin care a trecut.

După terminarea liceului ortodox din Brașov, Prot. Vasile Șpan, a funcționat între anii 1901—1903 ca învățător confesional în Sebeș după care, sfințindu-se, a venit ca preot-paroh în satul său de naștere, pe care nu l-a părăsit până la moarte. Nu l-a părăsit nici chiar între anii 1934—1944 când a fost ales și a condus ca titular protopopiatul Lupșei, cu sediul Baia de Arieș, rămânând și pe mai departe la Lupșa, venind la Baia numai în anumite zile, pentru a rezolva actele oficiale și a satisface cerințele spirituale ale credincioșilor săi.

Prot. Vasile Șpan a fost preotul conștient de rostul menirii sale în lume. Om cu vederi largi, și-a făcut cu conștiințiozitate îndatorirea lui la altar, ne lăsând pe nimeni să

Despre Sfânta Scriptură

II. Cuprinsul și sensul Testamentului Nou

Testamentul Nou cuprinde viața, faptele și învățăturile Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Scrierile sf. Apostoli sunt învățături ale Mântuitorului, căci Duhul Sfânt care l-a inspirat, din ale Mântuitorului le-a dat lor.

Fiul lui Dumnezeu, cel unul născut din Tatăl mai înainte de toți vecii, în timp, la plinirea vremii, își ia trup omenesc din Sf. Fecioară Maria, se face om, desbracă slava cerească ca să ia chip de rob, dovădindu-se la înfățișare ca un om și făcându-se ascultător până la moarte. (Filipeni 2, 5.)

Dumnezeu adevărat și om adevărat în unitatea celor două fire, neamestecate și neschimbate, neimpărțite și neschimbate, Fiul lui Dumnezeu, trăiește între oameni ca persoană istorică cunoscută sub numele de Iisus Hristos.

Viața, faptele și învățăturile lui Iisus Hristos, persoana istorică, petrecute în timp și spațiu, se află scrise în Sfânta Scriptură a Testamentului Nou.

Evangheliile și Testamentul Nou în întregime sunt considerate cărți istorice. Istoria însă fapte petrecute în trecut. Personajele istoriei, ori cât de mari au fost, au fost date uitării, iar faptele lor, astăzi, nu mai au valoare. „Iisus Hristos însă este același ieri și azi și în veci”. (Evrei 13, 8). El este „Calea, Adevărul și Viața” (Ioan 14, 6) omenirii din toate timpurile și locurile.

Iisus Hristos a trăit în condiții istorice, în timp și spațiu. Viața Lui a trecut, dar efectul vieții Lui rămâne în veci. Iisus Hristos cel istoric își continuă viața pe pământ prin Biserică sa cea sfântă, care este trupul său cel mistic. Acest mister trebuie să-l pătrundem cu credința noastră. Viața lui Iisus Hristos se plinește acum, prin aceea că dăruiește tuturor viață supranaturală. „Eu sunt învierea și viața, cel ce crede în mine va fi viu, chiar dacă ca murit”. (Ioan 11, 25). Viața istorică a Mântuitorului a trecut, dar este prezentă prin efectele tainice care se continuă în mădulele trupului său mistic. Hristos cel mistic continuă fără întrerupere pe Hristos cel istoric. „Iată eu cu voi sunt până la sfârșitul veacurilor”. (Matei 28, 20).

Viața pământească a Mântuitorului are două forme: una văzută și alta nevăzută. Una istorică și alta tainică. Prima este pregătire pentru a doua, iar a doua este continuare și plinire pentru prima. În a doua Hristos nu este mai puțin activ ca în prima. Hristos cel istoric și Hristos cel mistic, sunt două forme de arătare ale aceluiași Hristos. Viața Lui pământească din Iudeea, și cea mistică, în Biserică, trupul Său mistic, nu sunt deosebite, ci una este continuarea celeilalte, plinirea ei. (Efeseni 1, 23).

Legătura dintre Hristos cel istoric și cel mistic se face prin Duhul Sfânt. Cuvântarea de despărțire (Ioan 14, 12-20), ne-o lămurește. El merge la Tatăl și-l roagă să trimită Ucenicilor pe Duhul Adevărului pe care ei îl cunosc căci este și va fi cu ei. Duhul Sfânt lucrează minunata unire mistică a noastră cu Iisus Hristos. Prin Duhul Sfânt, Iisus Hristos vine iarăși între noi.

Iisus Hristos s'a înălțat la ceruri, șade deadreapta Tatălui, intru slavă, dar Apostolii și urmașii lor trebuiau să continue pe pământ viața și fap-

tele Sale. Biserica este trupul lui Hristos. Fiecare creștin este un mădular al Lui. Fiecare mădular al trupului lui Iisus Hristos, se poate ridica în viața personală, la o sferă înaltă, căci nu trăiește el singur, ci Hristos trăiește în el.

Biserica, în calitate de trup al lui Iisus Hristos posedă Sf. Scriptură a Noului Testament, ca mărturie a vieții, a faptelor și a cuvintelor Sale.

Mădulele Bisericii, primesc Sf. Scriptură dela Biserică și trebuie să o creadă, căci e dată de Hristos prin Duhul Sfânt. În Sf. Scriptură, viața istorică a lui Iisus Hristos, are continuă actualitate, peste timp și spațiu, pentru toți oamenii. În Evangheliile vorbește însuși Iisus Hristos, care continuă a trăi între noi.

Sf. Liturghie este atât de solemnă tocmai pentru faptul că există certitudinea prezenței lui Iisus.

Sf. Scriptură a Testamentului Nou este Cuvântul lui Hristos în trupul său prezent mistic. Iisus Hristos este unicul dascăl. Biserica continuă numai lucrarea predicatorială a singurului dascăl.

Predica și cateheza sunt două funcții vitale ale lui Hristos cel mistic.

Așa trebuie să înțelegem sensul Testamentului Nou.

Nu o vorbire despre Iisus Hristos, ci o continuare, o actualizare a vieții lui, a lui Hristos, care trăiește în Biserică în mod mistic.

Precum El este prezent în Biserică Sa în mod mistic, așa și Cuvântul Său este prezent, viu, trăiește și lucrează în inimile credincioșilor. Sf. Scriptură, nu este deci literă moartă, nici o înșirare de întâmplări petrecute acum 2000 de ani, ci în Sfânta Scriptură fiecare cuvânt, fiecare faptă a lui Iisus Hristos are actualitate, constituind model de viață pentru toate timpurile.

Nu este distanță de 2000 de ani între credincios și Iisus, ci Iisus este în el, iar el în Iisus (Io. 14, 20). Hristos este veșnic prezent. (Ioan 17, 23; 1, 9-12; 19, 37). Poate fi văzut și simțit (Ioan 19, 37) în Sf. Euharistie.

Moartea Mântuitorului a făcut să se nască Biserica, „trupul” cel nou al Său.

Prin Sf. Euharistie, ce se săvârșește în Sf. Liturghie, jertfa de pe Golgota primește actualitate.

Cina cea de taină, (când Mântuitorul instituie Sf. Euharistie) este înaintea serbarea jertfei sângeroase de pe Golgota. Cina de taină și Golgota sunt cele două fețe ale unei morți. Moartea pe cruce încheie viața pământească, vizibilă și începe viața mistică prin sf. Taină, de aceea Iisus își dă trupul și sângele, ca trup de sacrificiu și sânge de sacrificiu, dar în Joia Patimilor El jertfește sacramental și mistic trupul Său, înainte de a-l da în mod sângeros.

Cina de taină și jertfa Crucii sunt deci una și aceeași jertfă a lui Iisus Hristos. În Euharistie se continuă, se actualizează se înnoiește jertfa de pe cruce, săvârșită pentru mântuirea lumii.

Acesta este cuprinsul și înțelesul Testamentului Nou. Mântuitorul grăiește și azi și în veci în Sf. Scriptură, iar oamenii, ca și oarecând în timpul vieții Lui pământești, sorb cuvintele Lui dumnezeiești. Unii aduc roadă, iar alții nu. Sămânța este bună, dar ogoarele nu sunt toate desțelenite. Inimile oamenilor sunt împietrite, ori bătătorite, ori pline de spini, de aceea sămânța nu aduce roadă. Preotul creștin are misiunea de a propovădui Cuvântul lui Dumnezeu, între oameni. Înainte de a trata această problemă, este

necesar să spunem câteva cuvinte despre Interpretarea Sf. Scripturi.

III. Interpretarea Sf. Scripturi.

Nepriceperea Sf. Scripturi a dat prilej multor rătăcirii.

Nicio rătăcire nu poate fi întemeiată pe Sf. Scriptură decât din nepriceperea ei, ori greșita interpretare a ei.

1. Nu oricine poate pricepe și explica Sf. Scriptură.

Famenul etiopian n'a priceput Scripturile, și îi spune Diaconului Filip „Cum voiu putea pricepe de nu mă va călăuzi cineva” (Fapte 8, 26-39), iar sf. Petru (Ep. 2 Petru 3, 16), spune despre epistolele sf. Pavel: „In ele sunt unele lucruri cu anevole de înțeles, pe cari cei neștiutori și neîntăriți le răstălmăcesc, ca și pe celelalte scripturi, spre a lor pierzanie”.

2. Nu oricine are chemarea de a explica Sf. Scriptură, ci numai Biserica, prin persoanele cărora li-s'a încredințat această chemare. În Biserică nu toți au aceeași chemare și același dar, după cuvântul sf. Pavel (I Cor. 12, 28. Efes. 4, 11), „Pe unii l-a pus Dumnezeu în Biserică, mai întâi apostoli, al doilea profeți, al treilea învățători. Oare toți sunt apostoli, oare toți învățători.”

Cunoașterea tainelor împărăției lui Dumnezeu este dată numai apostolilor și urmașilor lor (Mat. 13, 11). Cei ce n'au apostolie, adecă trimitere nu pot avea nici dreptul, dar nici priceperea de a explica Sf. Scriptură. „Cum vor propovădui fără apostolie” (Rom. 10, 15) zice sf. Apostol Pavel.

Celce, fără pricepere se încumează să interpreteze Sf. Scriptură, nu fac exegeză ci anatomie a Cuvântului dumnezeesc, cum zice Gala Galaction și scot învățături greșite. Sf. Ioan Gurădeaur aseamănă Sf. Scriptură cu o ghitară, citez „Sf. Scriptură este asemenea unei ghitare care în mâna unui artist scoate sunete cari înalță sufletul și-l delectează, iar sunetele produse de atingeră degetelor celui neîdemnatic intristează pe ascultători”. (Migne P. G. 53, 262).

Celce au misiunea de a interpreta Sf. Scriptură, au o pregătire specială. Ermeneutica biblică dă regulile de interpretare, dar este necesară încă cunoașterea limbilor clasice, a uzului vorbirii, a împrejurărilor istorice și sociale, și mai ales cunoașterea Sf. Tradiții.

Celor ce caută cu orice preț neadevăruri și greșeli în Sf. Scriptură, din cauza că știința și filosofia au ajuns la alte rezultate, decât cele scrise în Sf. Scriptură li se poate răspunde următoarele: Sf. Scriptură nu este nici tratat de Geologie sau Biologie, ci este Carte de Religie. Geneza nu este Cosmogonie, nici Paleontologie. Ce ar fi înțeles oamenilor dacă Moise ar fi vorbit în termeni științifici: ere, planete.

Sf. Scriptură vorbește așa încât în toate timpurile să fie valabilă și înțeleasă.

Sf. Scriptură nu spune, și n'are rost să spună precis științific originea lumii și a omului, căci aceste precizări nu sunt necesare mântuirii, dar spune răspicat, că Dumnezeu este Creatorul tuturor celor existente. Pe noi ne interesează ideea religioasă, nu cea științifică. Știința a formulat ipoteze, adecă presupunerii, cari pot fi răsturnate oricând, iar Sf. Scriptură afirmă cuvinte veșnice, inspirate de Duhul Sfânt.

Afirmațiile Sf. Scripturi n'au fost niciodată răsturnate. Nu poate fi contrazicere între Sf. Scriptură și știința de vreme ce acestea tratează domenii diferite.

Apoi greșelile aparente din Sf. Scriptură, există numai pentru ne-

înțelegători sau răuvoitori. Să nu uităm cât de greu este pentru om să exprime inspirația poetică, cu atât mai mult, trebuie să înțelegem, că autorii sfinți erau oameni ce aveau misiunea de a fi gura lui Dumnezeu, să înfățișeze gândul divin, nemărginit, în slabele și mărginitele posibilități omenești.

În concluzie ca să înțelegem Sf. Scriptură așa cum trebuie este nevoie: 1. Să nu avem idei preconcepute, 2. Să facem abstracție de ideile vremii în cari trăim și cu cele personale. 3. Să considerăm că Sf. Scriptură nu este nici carte de științe naturale, nici de geologie sau filozofie, ci carte de religie.

IV. Cetirea Sf. Scripturi.

Preotul ca vestitor al Cuvântului dumnezeesc, are porunci severe să studieze și să vestească învățătura Mântuitorului. Sf. Pavel grăiește lui Timotei și tuturor preoților (I Tim. 4, 15) „Ia aminte la cetit, la îndemnat, la învățatură, căci făcând aceasta te vei mântui și pe tine și pe cei cari te ascultă.” *

Fără cunoașterea temeinică a Sf. Scripturi, fără o măiastră mânăuire a textelor, un păstor de suflete nu-și poate îndeplini cu succes misiunea.

El se aseamănă cu păstorul cel olog, care nu poate fi călăuză înțeleaptă și pază sigură a turmei. Oile, îl depășesc, își caută singure hrana, iar lupii le răpesc și leucid.

Sau se aseamănă cu soldatul năntang ce nu s'a îngrijit să se înarmeze. Nu va putea să pornească la luptă, căci va fi bătut, și în mod laș capitulează la primul atac al dușmanului. *

Sf. Ioan Gurădeaur, referindu-se la cuvintele sf. Apostol Pavel către Tit (1, 9): „Un episcop trebuie să țină cuvântul cel adevărat al învățaturii pentru că poată să îndemne la învățătura cea sănătoasă și să convingă pe protivnici”, zice:

„Cum va putea un ignorant să convingă pe cei ce contrazic adevărurile credinței celei adevărate și să le închidă gura? (Despre preoții Cartea IV, cap. 8.)

„Când se va angaja o luptă pe terenul dogmei și când toți se luptă cu arme luate din dumnezeiasca Scriptură, de ce ajutor va fi atunci sfințenia vieții?”

„Chiar când preotul ar fi neclătinat în credință și invulnerabil față de loviturile adversarilor, mulțimea sufletelor simple, cari îi sunt supuse, văzându-și șeful invins și redus la tăcere de cei ce-l contrazic, învinuiesc nu neghobia omului, ci slăbiciunea dogmei: și astfel ignoranța unuia cauzează pierderea unui popor întreg. (Despre preoții Cartea IV, cap. 9).

Sf. Scriptură este temelie credinței și izvorul vieții noastre creștine. Acțiunea de a învăța pe alții numai pe baza unei cunoașteri superficiale a Sf. Scripturi, este condamnată la sterilitate. Sf. Grigore de Nazians (Despre fugă cap. 49), - scrie îndurerat:

„Cei mai mulți dintre noi... mai înainte de a cunoaște măcar numerele din Sf. Scriptură... ne încumețăm să învățăm pe alții și să-i păstoriim. Îndatăce suntem stăpâni pe două sau trei fraze pioase... și ne-am sulemenit puțin, cu ceva evlavie aparentă, îndată și începem a ne crede înțelepți și a pretinde să păstoriim pe alții”.

Un preot trebuie să fie familiarizat cu Sf. Scriptură a cărei lectură stăruitoare îl pune în contact intim cu revelația divină și îi dă o deosebită dexteritate în căutarea și mânăuirea textelor.

Duhul Rusaliilor

Mântuitorul Hristos, după 30 de ani de viață tălmăcită, ieși în lume ca să-și împlinească dumnezeiasca Sa chemare de izbăvire a neamului omenesc. Însă fiindcă Iisus n'avea să rămână multă vreme pe pământ, El își adună o ceată de 12 ucenici cari să-i continue lucrul în lume.

Care lucru? Să învețe, să boteze, să facă neamurile să se lapede de credințele deșarte, de idolii mincinoși și să urmeze evanghelia cea nouă, aceea care învață smerenia, iertarea și iubirea semenului, disprețul plăcerilor trecătoare ale lumii acesteia.

Cei aleși pentru această înaltă chemare sunt însă oameni de rând, sunt niște pescari săraci, niște țărani simpli, naivi, cu mâinile crăpate de muncă, cu poticnire în vorbă, fără știință de carte, fără renume. Ba mai mult. În Sfânta Evanghelie acești oameni sunt zugrăviți în culori deadreptul neplăcute. Ei nu-l înțeleg pe învățătorul lor.

Fiul lui Dumnezeu le vorbește despre smerenie și ucenicii se ceartă care din dânșii să fie socotit mai mare. (Luca 22, 24) Iisus Hristos le vorbește despre trebuința suferinței, a jertfirii de sine și ei nu pricep nimic (Luca 18, 34).

Ce să mai spunem? Ucenicii Domnului erau plini de atâtea scăderi, atât de lipsiți de pricepere și credință, încât de pe buzele Mântuitorului se auziră într-o zi cuvinte de amară mustrare la adresa lor: „O, neam necredincios... Până când vă voi suferi? (Mt. 9, 19) Iar altă dată: „O, nepricepuților și zăbavnici cu inima a crede“ (Luca 24, 25).

Aceste slăbiciuni nicicând nu s'au arătat mai vădit ca în vremea patimilor. Când Iisus trăiește în grădina Ghetsimani cel mai sbuciumat și mai tragic ceas, cei trei ucenici cari îl însoțeau — fruntașii apostolilor — așa de puțin înțeleg însemnătatea clipei, încât în loc să vegheze, dorm! Când ostașii vin să-l prindă pe Iisus, apostolii fug speriați și se ascund tremurând.

Aceștia să fie bărbații meniți să schimbe fața lumii? Aceștia crainicii Evangheliei înaintea neamurilor? Oare nu s'a înșelat Fiul lui Dumnezeu când i-a ales să-i fie vestitori ai credinței, stâlpi Bisericii și lumină lumii?

Nu s'a înșelat. Fiindcă „El a ales lucrurile nebune ale lumii ca să rușineze pe cele înțelepte, lucrurile cele slabe ca să rușineze pe cele tari“. (I Cor. 1, 27) Acești oameni nepricepuți și neputincioși aveau trebuință de putere de

sus, de suflarea Duhului Dumnezeesc. Acest Duh i-a miruit pe apostoli în ziua Rusaliilor, când „toți s'au umplut de Duhul Sfânt“. (Fap. Ap. 2, 4).

După aceasta pescarii galileeni pătrund deodată toate tainele împărăției lui Dumnezeu. Cei slabi de credință se fac într-o clipă propovăduitori aprigi și înflăcărați. Fricoșii sunt cuprinși de o îndrăzneală nemai pomenită.

Insuflețiți de noul Duh ce-l primiseră, apostolii ies din foisorul în care stătură ascunși, cobor în piețele publice, intră în sinagogi, se înfățișează înaintea tribunalelor. Apoi disprețuind orice teamă, ei mărturisesc înaintea fariseilor că acel pe care dânșii l-au răstignit și l-au pus în rândul tâlharilor, este Mesia, Fiul lui Dumnezeu. Că acel Iisus din Nazaret dat morții este Stăpânul vieții care a înviat și s'a suit în slava Cerului. Că dânșii sunt martorii oculari cari trebuie să vorbească ceea ce au văzut și auzit.

Drept urmare fariseii îi prind pe ucenicii Domnului îi bagă în închisoare, îi chinuesc crud și le poruncesc, sub grele amenințări, să nu mai propovăduiască numele aceluia nazari-

nean. Ce răspund ucenicii? „Nu putem să nu vorbim despre ce am văzut și auzit!“ (Fap. Ap. 4, 20).

Și care este urmarea acestei cutezătoare propovăduiri? Se înspăimântă judecătorii, cei care îi lovesc și-i amenință, aruncă armele. Rămân incurcați și nu mai știu ce să înceapă. „Ce să facem oamenilor acestora?“ (Fap. Ap. 4, 16). Și tiranii turbă, judecătorii se umple de rușine și întreg Ierusalimul se sgudue de puterea credinței acelei mâni de oameni.

Iar priveriștea devine tot mai măreață. La cuvântul cel dintâi al apostolilor, într-o singură zi trei mii de oameni se botează și intră în rândul ucenicilor lui Hristos.

Apoi lucrul Domnului sporește cu o repeziciune uimitoare. În curând sămânța Evangheliei prinde rădăcini în toate cetățile Palestinei, se întinde și între neamurile Europei, Asiei și Egiptului.

Cu drept cuvânt înaintea unei astfel de priveriști putem și noi spune cuvintele din Exod: „Aci a fost degetul lui Dumnezeu“ (8, 19). Această minune s'a datorat lui Dumnezeu. Aceste biruințe sunt ale puterii Duhului Sfânt, care s'a revărsat asupra sfinților apostoli și asupra creștinilor celor dintâi.

Muncă Misionară

În zilele Postului Mare dela 19 Februarie și până la 30 Aprilie Păr. Al. Svetlov, misionar eparhial a vizitat și ținut misiuni în următoarele parohii: Mureșeni-Bărgăului, Prund, Bistrița, Joseni, Lechința, Tureac, Bisericele „Trei Ierarhi“ și „Intrarea în Biserică“ din Bistrița, Rebrîșoara, Ghersa I și Ghersa II.

Subiectele tratate au fost, apologetice: Dovezile raționale pentru existența lui Dumnezeu, Originea și ființa religiei, Istoricitatea persoanei lui Iisus. Misionare: Trăirea religioasă și cultul creștin, Femeia și creștinismul, Biserica și sectarismul, Caracterele Bisericii adevărate, Despre post, Spovedanie și Împărțășanie, Despre proroci, proroci și vorbirea în limbă, Cinstirea Icoanelor

și Crucii, Despre însemnătatea lucrurilor spirituale etc...

În total a ținut 45 de conferințe și predici. Tezele erau alese de Păr. parohii. Media ascultătorilor în Postul Mare pe toate parohiile a fost la 300 de persoane, după Paști la 200 de persoane. În special în orașul Bistrița la ambele Biserici, în timpul misiunilor au fost mulți credincioși.

Atât clerul cât și poporul a primit cu drag pe misionar, rugându-l să mai vină și altă dată pe meleagurile lor.

În acest răstimp a mai prezidat conferințele tractuale lunare la Prundu-Bărgăului, Bistrița, Lechința și Năsăud, aducând aportul său și pe acest tărâm.

CRONICAR

† Preot ALEXANDRU RUSU

Octogenarul preot Alexandru Rusu, s'a învrednicit la praznicul luminaț al Inverii Domnului din acest an, de o îndoită bucurie.

Întâi, s'a bucurat și a mulțumit lui Dumnezeu, că l-a ajutat să ajungă să serbeze împreună cu toți drept credincioșii creștini, a 87-a zi de Paști, din viața lui pământească, iar a doua, că s'a milostivit Bunul Părinte Cereșc, ca să-l facă părtaș și bucuriei cereștii al acestui slăvit praznic, chemându-l la Sine a doua zi de Paști

Descendent dintr-o familie preotească, tatăl său Preotul Nicolae Rusu, servind 53 de ani la Altarul Domnului, și care spre pildă nouă, din opt copii, cu câți l-a învrednicit Dumnezeu, din patru băieți pe trei

l-a făcut preoți și din patru fete pe trei preotese.

Născut la 19 Iulie 1864, în Chintelnic, jud. Năsăud, după terminarea studiilor, este hirotonit de Mitrop. Miron Romanul la 4 Octombrie 1891 și servește ca și capelan pe lângă bătrânul său tată, în Chintelnic. La 1900, murind tatăl său, rămâne paroh al acestei fruntașe parohii, pe care o conduce cu deosebită vrednicie până la 1910, când, nefericit în căsnicie, se retrage în comuna Sărățel-Năsăud, pensionându-se și administrând apoi ca delegat, mai multe parohii devenite vremelnice vacante.

Activitatea lui, desfășurată în parohia Chintelnic, o vădește cu vrednicie, impunătoarea biserică zi-

dită de dânsul în anul 1907, al cărei mareș turn, domină întreaga roditoare vale a Șteului.

Model de preot fiind, a fost condus la groapă de mulțime de credincioși din Sărățel, Chintelnic și satele din jur.

Slujba prohodului este săvârșită în biserică din Sărățel de preoții: Mihail Georgiu-Galați Bistriței, Alexandru Oltean-Jabența-Mureș, I. Pop-Șteu-Odorheșu-Someș, Ioan Orăsan-Chintelnic, Dragutin Georgiu-Galați și preotul local Călușeriu.

Predica funebră este rostită de Pr. I. Bârsan, care scoate în relief, atât vrednicia familiei preotești din care se trage, cât și meritele personale ale Pr. Alexandru Rusu.

Vorbește apoi Părintele local, luând fetăciuni dela fratele său Preotul Ioan de 90 ani, din Sângeorz-Odorheșu și sora văduva preoteasa Ludovica de 80 ani, din Șteu-Odorheșu, nepoți etc.

Bunul Dumnezeu, să-l facă parte de odihnă veșnică, iar memoria fie-și binecuvântată.

Pr. ION ORĂSAN

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 2677/1950.

Circulară

În complectarea circularii noastre Nr. 752/1950, comunicăm dispoziția cuprinsă în adresa Sfintei Patriarhii Nr. 7255 din 22 Aprilie 1950, după care instituțiile bisericesti, care pun la dispoziția personalului propriu locuințe în imobilele lor, sunt obligate, conform legii chiriilor, să încheie contracte cu cel ce ocupă astfel de locuințe și să plătească taxele și impozitele aferente, conform dispozițiilor legii asupra veniturilor populației.

Prin analogie cu imobilele Statului închiriate salariaților, quantumul chiriei ce se va înscrie în contract va fi de 8% asupra salariului net al locatarului, la care sumă urmează ca locatarul să plătească impozitul către fisc, iar instituției nu vor plăti nimic.

În cazul când parohia, mănăstirea, eparhia, a încasat chiria pe anul 1949, acestea vor fi restituite celor în cauză.

Cluj, la 4 Mai 1950.

Din încredințarea P. S. Episcop
Prot. S. Truția Șeful Serviciului
vicar. Prot. P. Șendrea

Nr. 2912/1950.

Comunicat

Sfânta Patriarhie ne comunică adresa Onor. Minister al Cultelor Nr. 9853/1950 S. privitoare la vizitele pe care le fac credincioșii la diferite mănăstiri.

Iată cuprinsul acestei adrese:

COPIE: „Vă facem cunoscut că în aplicarea principiului de libertate religioasă prevăzut de art. 27 din Constituția Republicii Populare Române și potrivit Decretului Nr. 177/1948, pentru regimul general al cultelor religioase, sau luat toate măsurile necesare ca nimeni să nu fie împiedecat a face vizite individuale la biserică și mănăstiri, cu prilejul sărbătorilor bisericesti obișnuite în cursul anului“.

Cluj, la 5 Mai 1950.

Consiliul Eparhial

Redactor responsabil:
Preotul OLIMPIU T. BUCIN

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj